

Angående er ansökan om dispens för att använda kemiska bekämpningsmedel

BESLUT

Jordbruksverket bifaller er ansökan och ger de personer som listas i bilaga 1 och de som under kurssäsongerna under åren 2007-2009 genomgår utbildning med godkänt resultat dispens från när kunskapskraven ska anses vara uppfyllda enligt 7 § Statens jordbruksverks föreskrifter (SJVFS 2005:51) om tillstånd och kunskapskrav för användning av vissa bekämpningsmedel.

Villkor:

Dispensen gäller för

- bekämpning i obarkade arrangerade fångstvirkesfällor med de för ändamålet godkända bekämpningsmedlen i klass 2L,
- som sker med ryggspruta eller med utrustning som kan jämföras med ryggspruta, och
- i de områden av Sverige som drabbades av stormfällning under 8-9 januari 2005 eller 14 januari 2007 och som av Skogsstyrelsen är klassat som bekämpningsområde för granbarkborrar.

Dispensen gäller till och med den 31 december 2009 för dem som har en giltig behörighet att i skogsplantering behandla enskilda plantor mot insekter.

Dispensen gäller inte för bekämpning av stormfällt virke som ligger kvar i skogsmarken.

Underrättelse om beslutet skickas till varje person som ges dispens genom detta beslut.

ÄRENDET

Efter stormarna i januari 2005 samt januari 2007 har stora mängder stormfällda träd blivit kvar i skogarna. Granbarkborren har därmed fått förökningens betingelser vilka blev ännu bättre med den varma sommaren 2006. Resultatet är en kraftig ökning av granbarkborrar och inventeringar visar att ca 1,5 miljoner kubikmeter stående granskog dog under 2006.

Prognosen inför 2007 är att ytterligare 1-10 miljoner kubikmeter skog riskerar att bli angripna och dödade och angreppen kommer sannolikt att fortsätta även de närmaste åren.

Fångstvirke med feromoner och insekticider innebär att virket placeras ut på strategiska platser där man kan förvänta sig att det finns gott om granbarkborrar. Mängden virke per plats är begränsad. Feromonerna lockar insekterna till virket

och insekticiden dödar dem. Både feromon och insekticid måste vara på plats före svärmningen.

Ett flertal olika metoder kommer att användas för att förhindra en massförökning av granbarkborren. De metoder som främst förs fram jämte ovan nämnda fångstvirke är:

- Avverkning och borttransport av granar som har stormfällts under vintern. Denna åtgärd ska vara klar senast den 1 juli men helst redan i början av maj.
- ”Sök och plock – vinter” innebär att angripna träd med övervintrande granbarkborrar söks upp, avverkas och transporteras bort senast i mitten av april.
- ”Sök och plock – sommar” innebär att man efter svärmningen i maj-juni söker upp angripna träd vilka avverkas och transporteras bort senast 1 juli.
- Feromonfällor vilka ska vara på plats senast i slutet av april och kräver regelbunden tillsyn och tömning under hela sommaren.

De olika metoderna ska användas i olika kombinationer beroende av de på platsen rådande förutsättningarna. Gemensamt är att de alla är arbetsintensiva och ska genomföras under en begränsad tid. Detta innebär att tillgången på arbetskraft är avgörande för utgången av bekämpningen.

Jordbruksverket har under behandlingen av ärendet även haft samråd med Arbetsmiljöverket, Kemikalieinspektionen, Naturvårdsverket, Skogsstyrelsen samt länsstyrelserna i de län som är berörda av granbarkborrebekämpningen.

SKÄL FÖR BESLUTET

Bekämpningsmedel får endast användas av den som uppfyller särskilda kunskapskrav. Det framgår av 44 § växtskyddsmedelsförordningen (2006:1010). Jordbruksverket har angett när kunskapskraven ska anses vara uppfyllda i 5 och 7 §§ Statens jordbruksverks föreskrifter (SJVFS 2005:51) om tillstånd och kunskapskrav för användning av vissa bekämpningsmedel. Kraven anses vara uppfyllda när man gått en utbildning anordnad av Skogsstyrelsen (tidigare de olika skogsvårdsstyrelserna) och fått godkänt på utbildningens kunskapsprov. Kunskaperna anses bibehållna i fem år. Därefter måste man gå fortbildningskurs och avlägga nytt kunskapsprov för att få behålla sin behörighet. Jordbruksverket får, om det finns särskilda skäl, medge undantag från bestämmelsen om när kunskapskraven är uppfyllda enligt 15 § samma föreskrifter. De personer som har eller under åren 2007-2009 får behörighet att behandla enskilda plantor i skogsplanteringar mot skadeinsekter har genomgått en utbildning som täcker in de väsentliga momenten som krävs vid den aktuella bekämpningen.

Jordbruksverket anser, med de villkor som ställs i detta beslut och mot bakgrund av omständigheterna i övrigt, att de som har en behörighet att behandla enskilda plantor i skogsplanteringar mot skadeinsekter bör ges dispens från kravet på utbildning enligt fastställd kursplan som normalt sett gäller vid den aktuella bekämpningen.

ÖVRIGA UPPLYSNINGAR

Det finns hälso- och miljörisker med de aktuella medlen. Därför måste de skyddsinstruktioner som finns på förpackningarna följas, noggrannhet måste iaktas vid hantering, skyddskläder måste användas och personlig hygien tillämpas vid användning av preparatet. Utmärkande för pyretroidbaserade produkter är att de kan ge upphov till en brännande och stickande känsla i huden. Tillräckligt stora avstånd till vatten måste lämnas och man måste försäkra sig om att bekämpningsmedel inte hamnar där det inte är avsett. Flera av preparaten är giftiga för de djur som lever i vatten. Extra försiktighet ska även iaktas i omgivningar där det finns blommande växter eftersom de nyttodjur som pollinerar dessa också påverkas av preparaten. Vid hantering av preparat som är giftiga för fåglar ska man vara försiktig med detta preparat i marker som är välbesökta av fåglar.

Vid all användning av bekämpningsmedel finns det en risk för att medel hamnar där det inte är avsett. Den som sprutar har ett ansvar att hålla skyddsavstånd för att förhindra att skador uppstår på omgivningen. Skador kan uppstå på växter, djur och annan egendom. Markanpassade skyddsavstånd fungerar som buffertzoner mot ytavrinning och marktransport av växtskyddsmedel. Var noga med att iaktta skyddsavstånd till vatten. Ta hänsyn till lokala förutsättningar, t.ex. markens lutning. För att minska risken för vindavdrift kan man t.ex. använda ett munstycke som ger en grov sprutdusch tillsammans med en lägre spruthöjd.

Användarna kan och bör läsa mer om hur bekämpningen ska gå till och vad man ska tänka på i tidningen Skogseko, både numret om stormen 2007 och senare utgåvor, läroboken Säker bekämpning, på Skogsstyrelsens webbplats www.skogsstyrelsen.se och i den bifogade broschyren från Arbetsmiljöverket. Om man inte har fått Skogseko storm -07 kan den beställas från Skogsstyrelsen på tfn 036-15 55 92 eller via e-post till birgitta.nyberg@skogsstyrelsen.se.

Området inom vilket bekämpning av obarkat virke ska utföras ska anmälas Skogsstyrelsen på en särskild blankett. Den finns att ladda ner från webbplatsen www.skogsstyrelsen.se samt bifogas detta beslut. Skogsstyrelsen skickar sedan denna vidare till den aktuella kommunen.

Det är viktigt att man inte lägger någon fångstvirkeshöj på naturbetesmarker eller ängar då man inom sådana områden inte får använda bekämpningsmedel. Inte heller får högarna läggas i närheten av vatten eller vattenförande diken, eftersom det kan orsaka stora skador i vattenmiljön. Vidare är det viktigt att högarna märks ut och att området skyltas.

I detta ärende har enhetschefen Magnus Franzén beslutat. Handläggaren Ingrid Hedström har varit föredragande. I den slutliga handläggningen har också juristen Ida Lindblad Hammar deltagit.

Magnus Franzén

Ingrid Hedström

Bilaga: Utdrag ur registret över behöriga personer att bekämpa insekter i skogsplantering.

Kopia för kännedom:

Länsstyrelsen i Blekinge län

Kommuner i Blekinge län

Karlshamn

Karlskrona

Olofström

Ronneby

Sölvesborg

Länsstyrelsen i Hallands län

Kommuner i Hallands län

Falkenberg

Halmstad

Hylte

Kungsbacka

Laholm

Varberg

Länsstyrelsen i Jönköpings län

Kommuner i Jönköpings län

Aneby

Eksjö

Gislaved

Gnosjö

Habo

Jönköping

Mullsjö

Nässjö

Sävsjö

Tranås

Vaggeryd

Vetlanda

Värnamo

Länsstyrelsen i Kalmar län

Kommuner i Kalmar län

Borgholm
Emmaboda
Hultsfred
Högsby
Kalmar

Mönsterås
Mörbylånga
Nybro
Oskarshamn
Torsås
Vimmerby
Västervik

Länsstyrelsen i Kronobergs län

Kommuner i Kronobergs län

Alvesta
Lessebo
Ljungby
Markaryd

Tingsryd
Uppvidinge
Växjö
Älmhult

Länsstyrelsen i Skåne län

Kommuner i Skåne län

Bromölla
Båstad
Eslöv
Hässleholm
Hörby
Höör
Klippan
Kristianstad

Osby
Perstorp
Svalöv
Åstorp
Ängelholm
Örkelljunga
Östra Göinge

Länsstyrelsen i Södermanlands län

Kommuner i Södermanlands län

Eskilstuna
Flen
Gnesta
Katrineholm

Nyköping
Oxelösund
Strängnäs
Trosa
Vingåker

Länsstyrelsen i Västra Götalands län

Kommuner i Västra Götalands län

Ale	Lilla Edet
Alingsås	Mariestad
Bollebygd	Mark
Borås	Mölnadal
Essunga	Partille
Falköping	Skara
Grästorp	Skövde
Gullspång	Stenungsund
Göteborg	Svenljunga
Götene	Tibro
Herrljunga	Tidaholm
Hjo	Tranemo
Härryda	Trollhättan
Karlsborg	Töreboda
Kungälv	Ulricehamn
Lerum	Vara
Lidköping	Värgårda

Länsstyrelsen i Örebro län

Kommuner i Örebro län

Askersund	Laxå
Degerfors	Lekeberg
Hallsberg	Örebro
Kumla	

Länsstyrelsen i Östergötlands län

Kommuner i Östergötlands län

Boxholm	Norrköping
Finspång	Söderköping
Kinda	Vadstena
Linköping	Valdemarsvik
Mjölby	Ydre
Motala	Åtvidaberg
	Ödeshög